

Bekjempelse av pukcellaks: Uttak i elvene i 2025

Eirik Frøiland

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

20.01.2026

Hva skjer hvis vi ikke gjør noe?

VKM
Vitenskapskomiteen for mat og miljø
Norwegian Scientific Committee for Food and Environment

VKM Report 2020: 01

Assessment of the risk to Norwegian biodiversity and aquaculture from pink salmon (*Oncorhynchus gorbuscha*)

Scientific Opinion of the Panel on Alien Organisms and Trade in Endangered Species of the Norwegian Scientific Committee for Food and Environment

- Laks, sjørret og sjørøye kan fortrennes.
- Svært dårlig vannkvalitet når mange pukkellaks dør i elva.
- Negativt for biologisk mangfold utover fiskebestandene.
- Risiko for sykdomsspredning mellom oppdrettsanlegg.

Målet med tiltakene mot pukkellaks

Foto: Malin Solheim Høstmark

- Begrense oppgang og gyting i den enkelte elv mest mulig
- Redusert antall = redusert negativ effekt i vassdraget
- Forsøke å snu trenden i Norge
- Begrense spredning videre sørover, og til andre land

Forslag til handlingsplan mot pukkellaks

UTARBEIDET AV:
NINA og Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Strategi:

- Fysisk avsperring av lakseførende elver i Troms og Finnmark
- Statlig finansiering av utstyr og drift. Tiltakene gjennomføres av lokale organisasjoner, i hovedsak fiskerettshavere.
- Oppgaven er å sluse all stedegen fisk gjennom fellene med minst mulig forsinkelse og skader, samtidig som all pukkellaks fjernes.

Spilefeller

Foto: Sonja Lydia Kimo-Halvari

Flyteristfeller

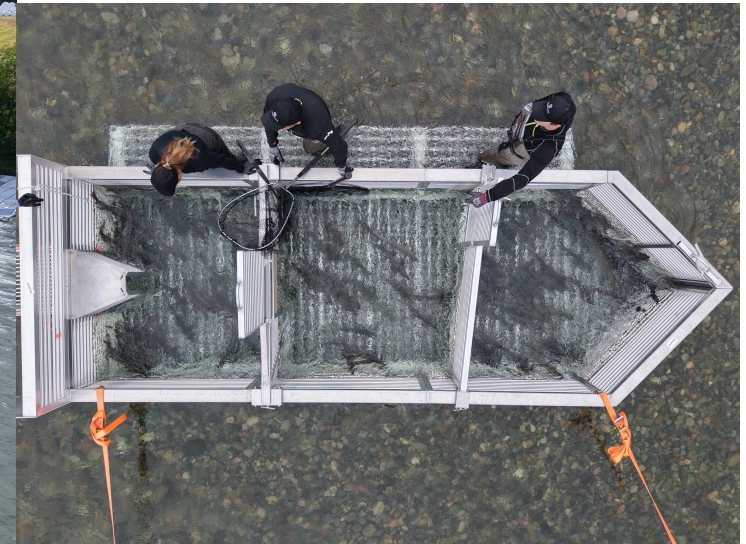

Foto: Herman Hermansen

Foto: Roar Sandodden

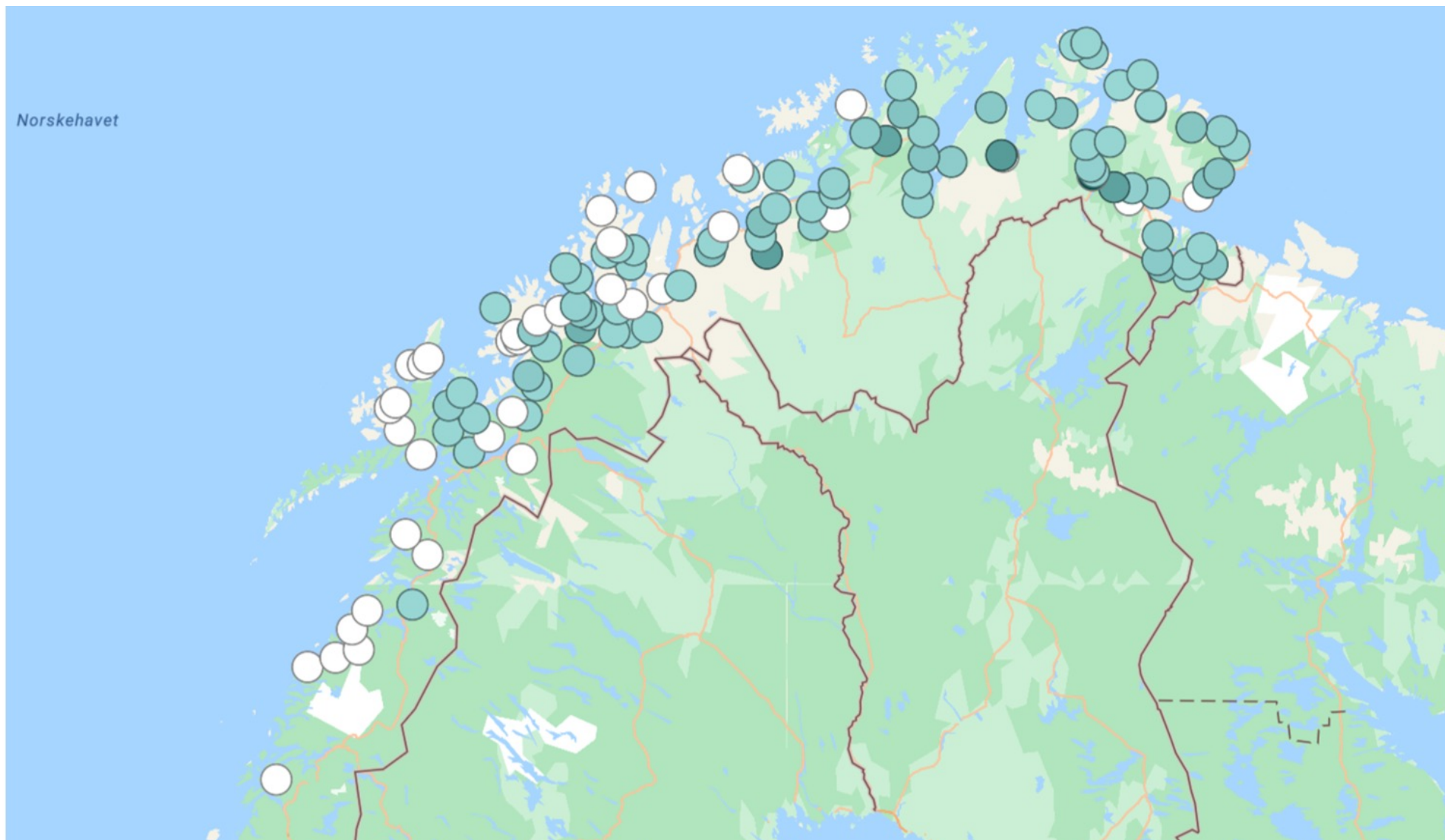

Norskehavet

Uttak av pukkellaks

2023:

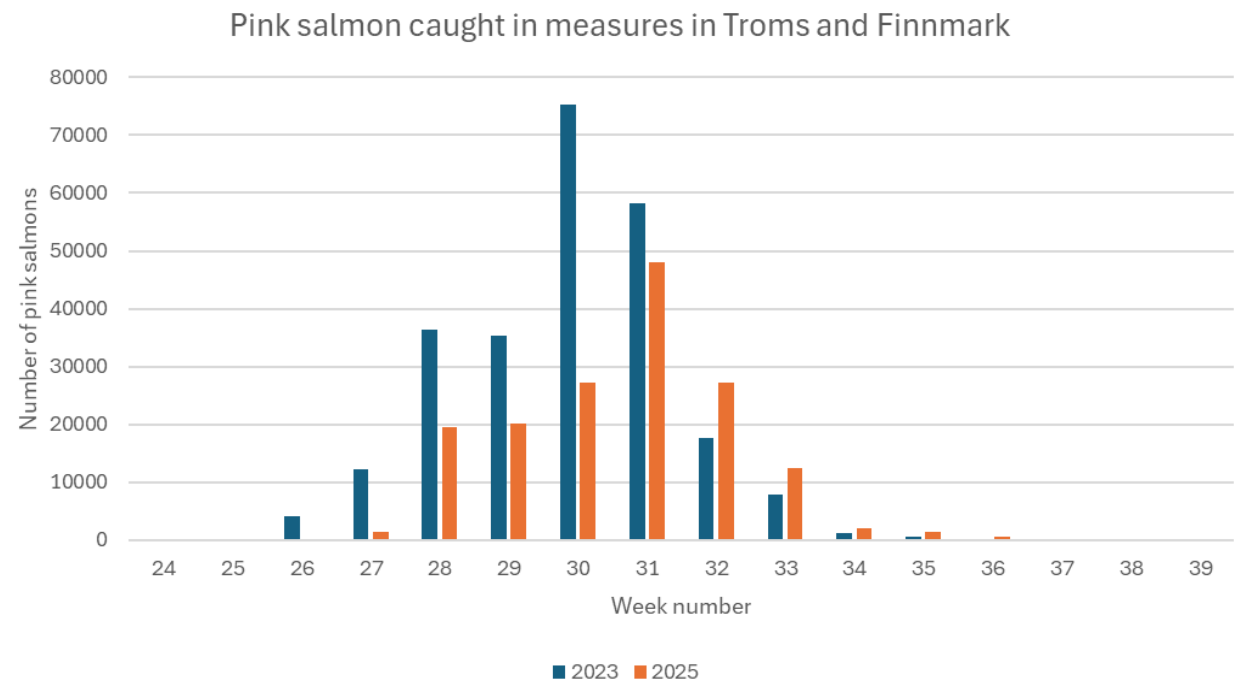
249 496 pukkellaks

37 885 laks, sjørret og sjørøye gjenutsatt (230 død/avlivet)

2025:

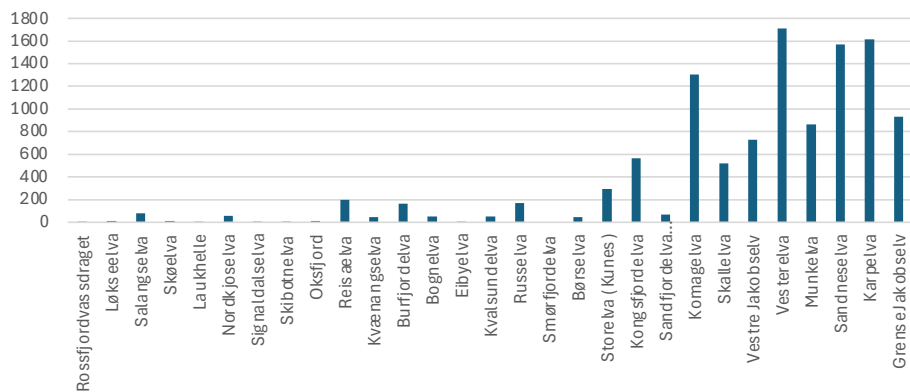
160 783 pukkellaks

44 321 laks, sjørret og sjørøye gjenutsatt (180 død/avlivet)

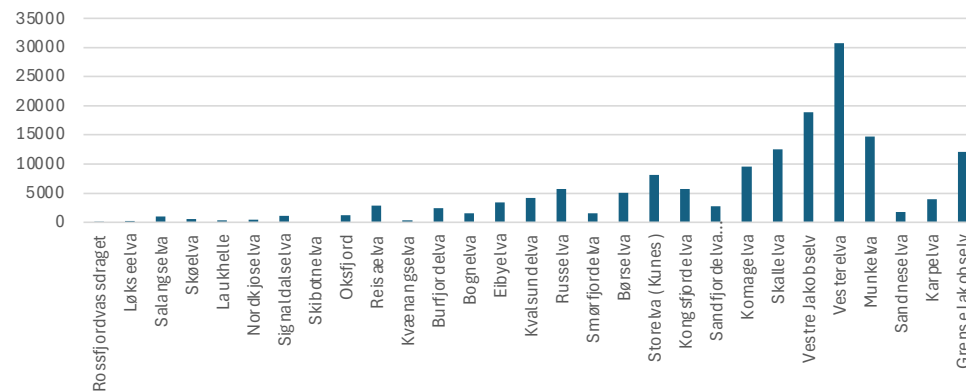

Observert antall: Fangst + tellinger

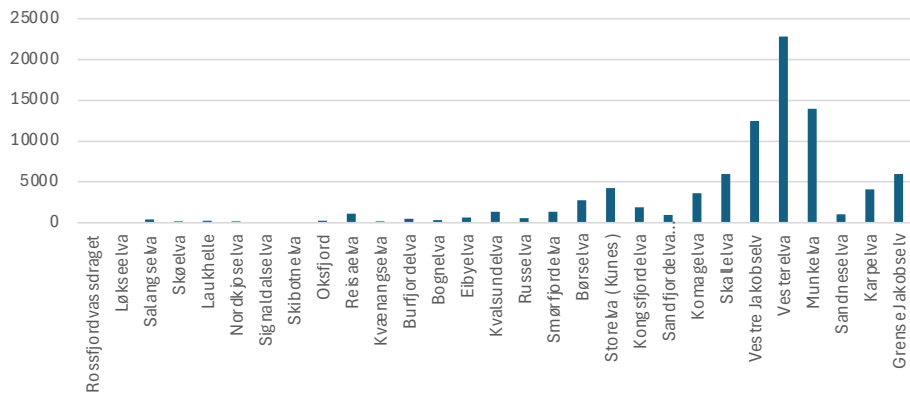
2019

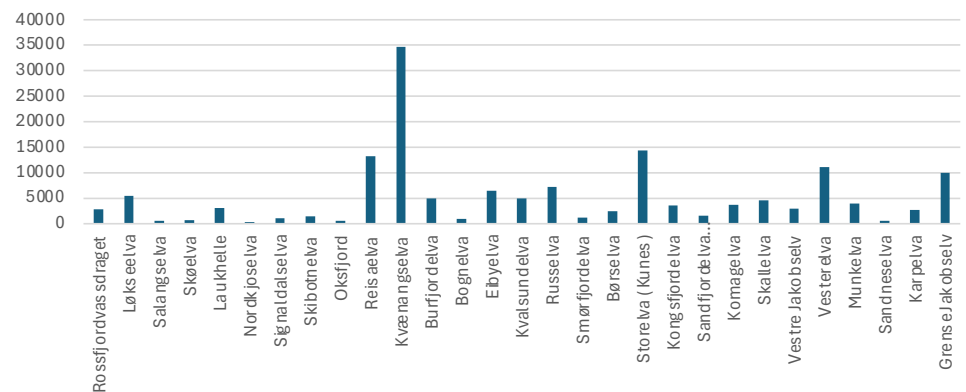
2023

2021

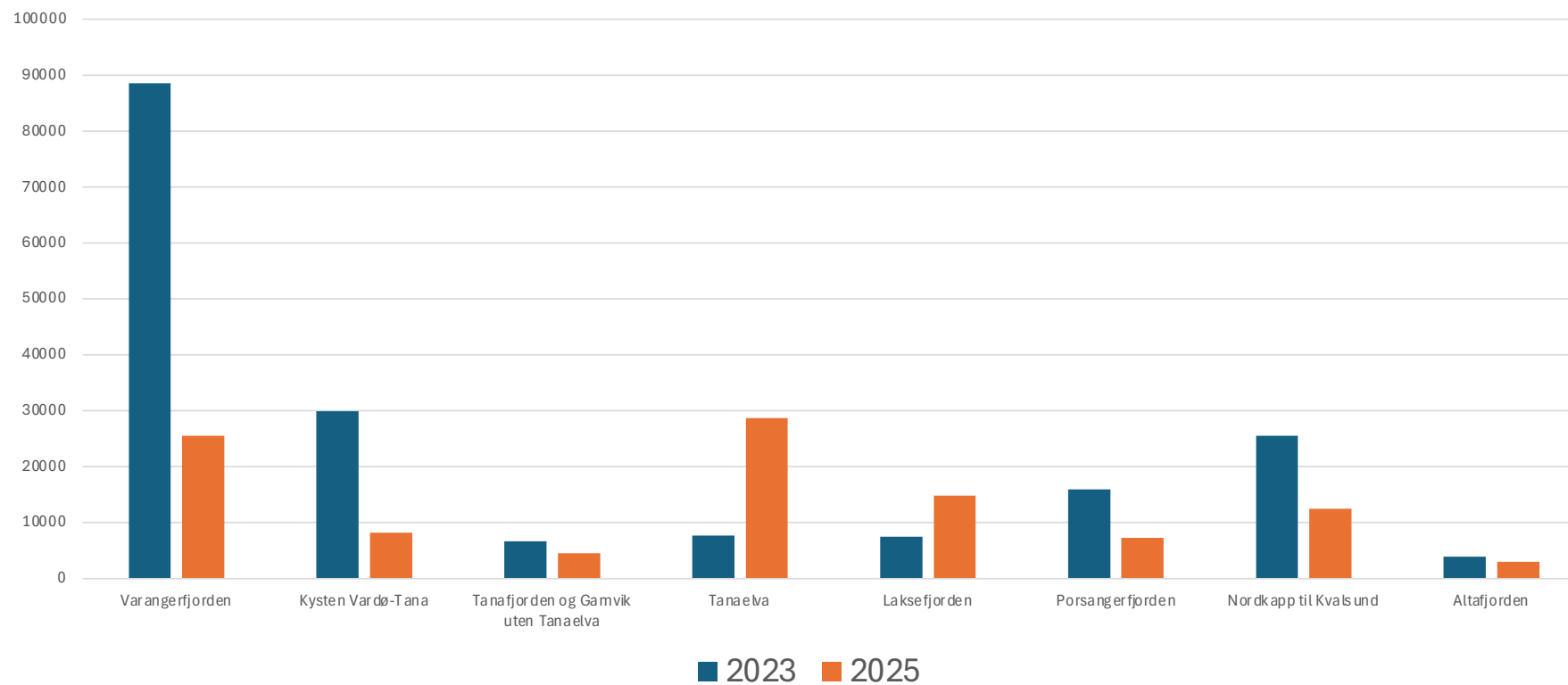

2025

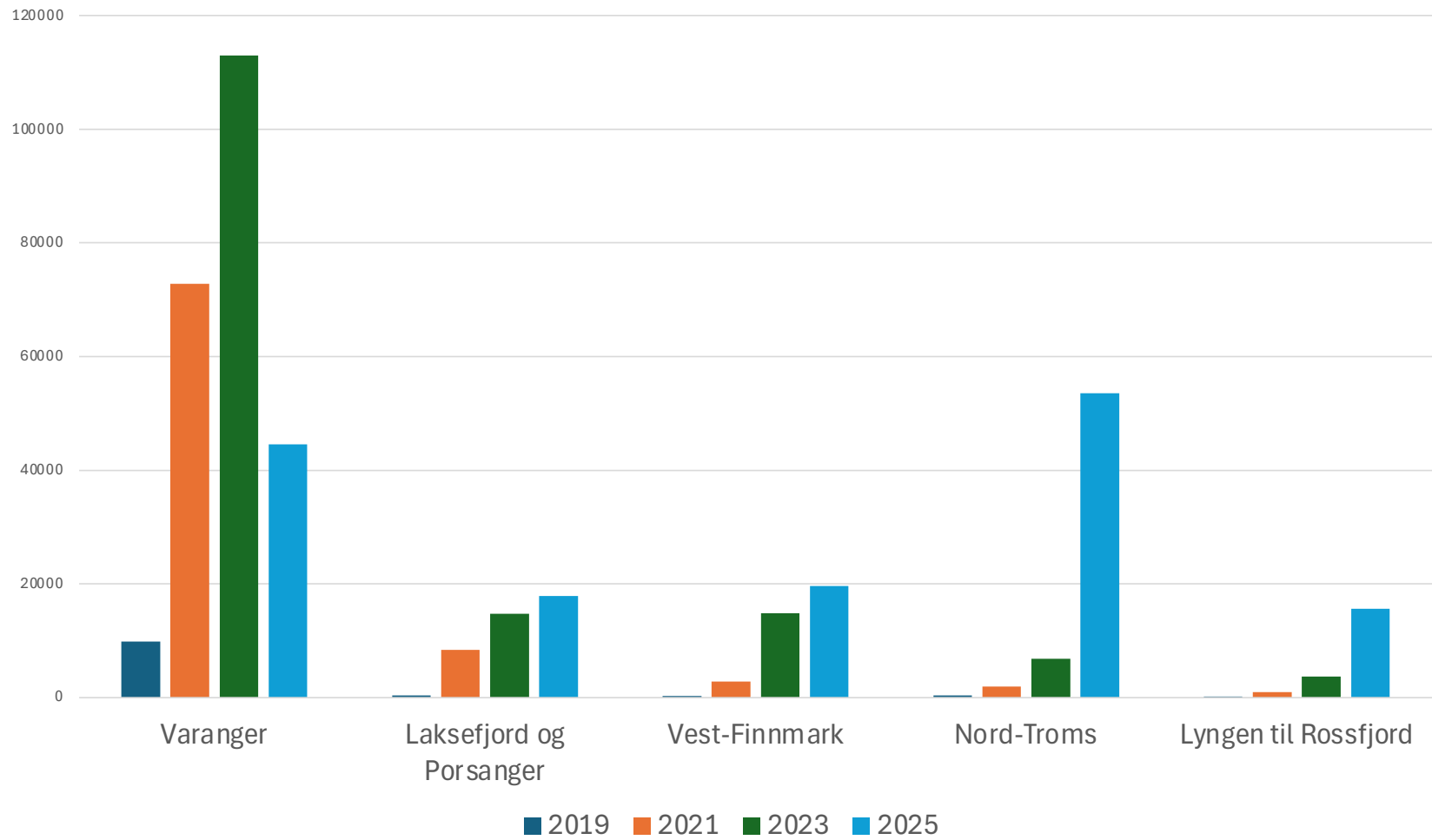

Uttak i feller i elvene i Finnmark

Tall avgrenset til perioder der det var drift begge år i den enkelte elv

Antall pukkellaks - uttak pluss gytebestand
OBS! Kun elver der vi hadde tellinger i tillegg til fangst er med i disse tallene

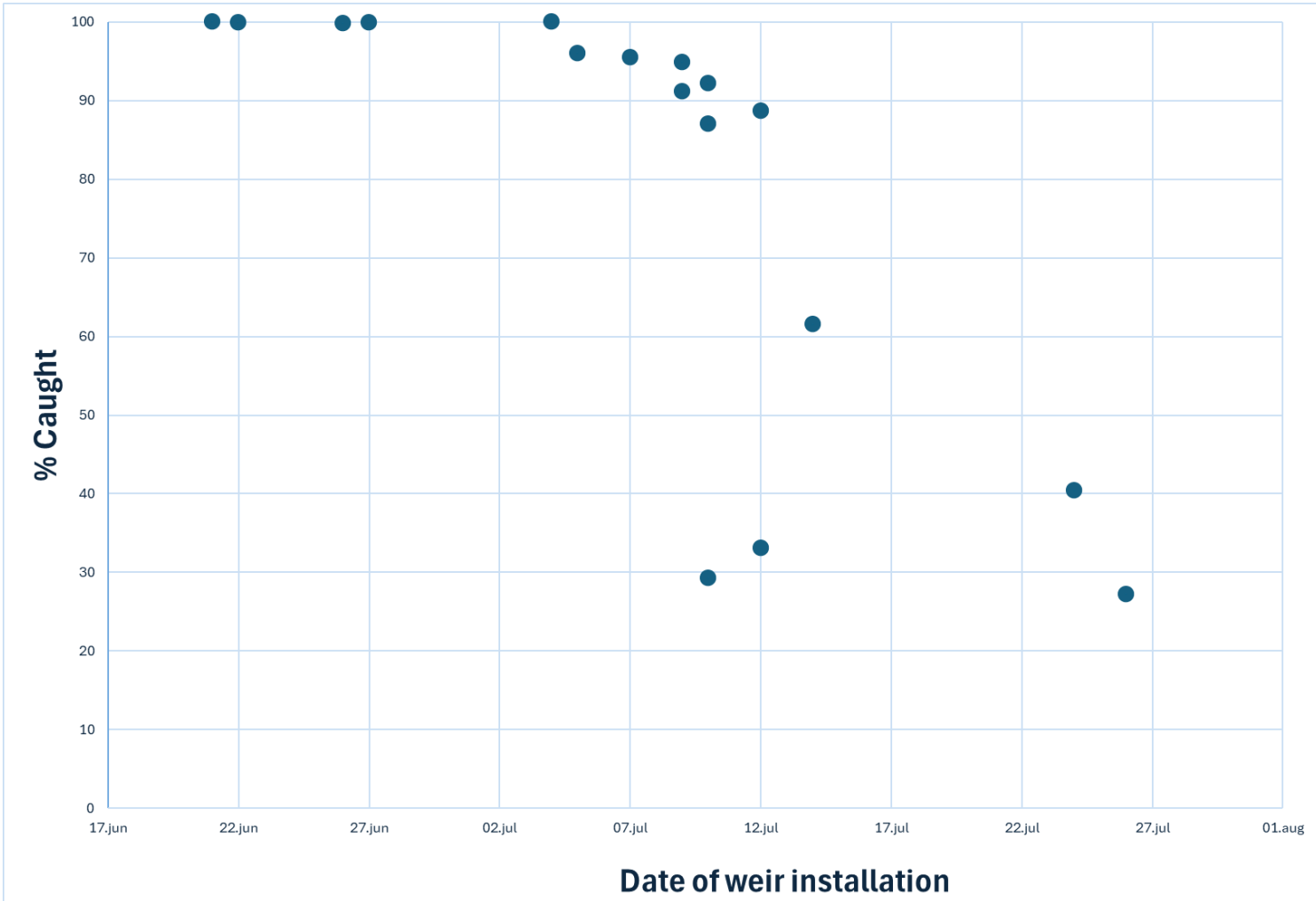

Nye utfordringer i 2025

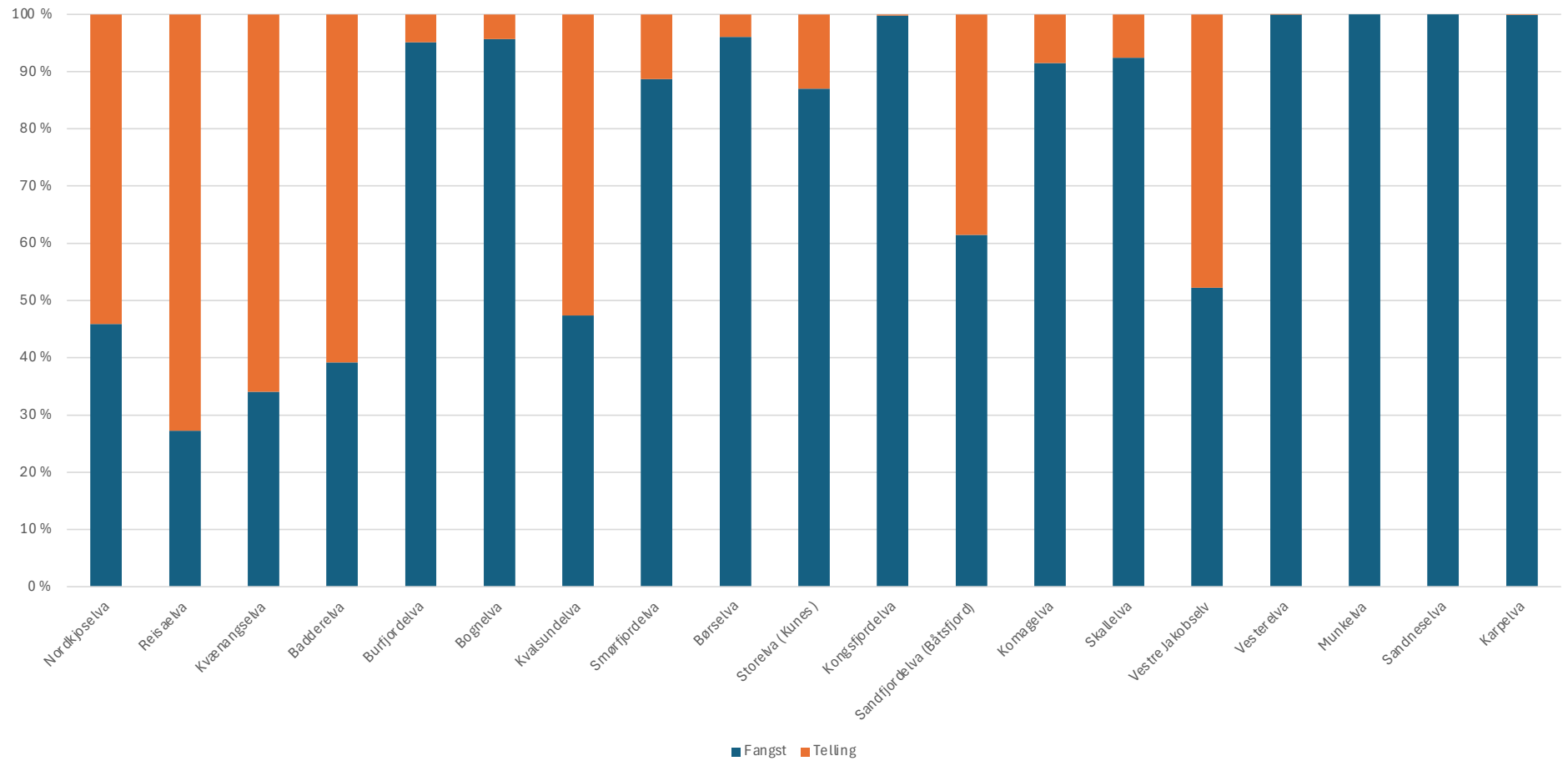
- Nye reguleringer sjølaksefisket
- Tiltak i nye områder med helt annen topografi og nedbørsmengde
- Langvarig vårflom
- Feller på nye uprøvde lokaliteter
- Foreninger med lite tidligere erfaring

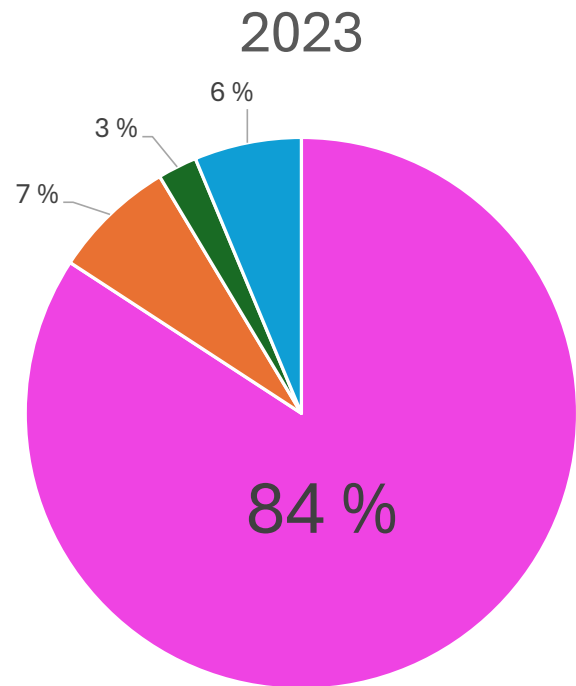
Foto: Sonja Lydia Kimo-Halvari

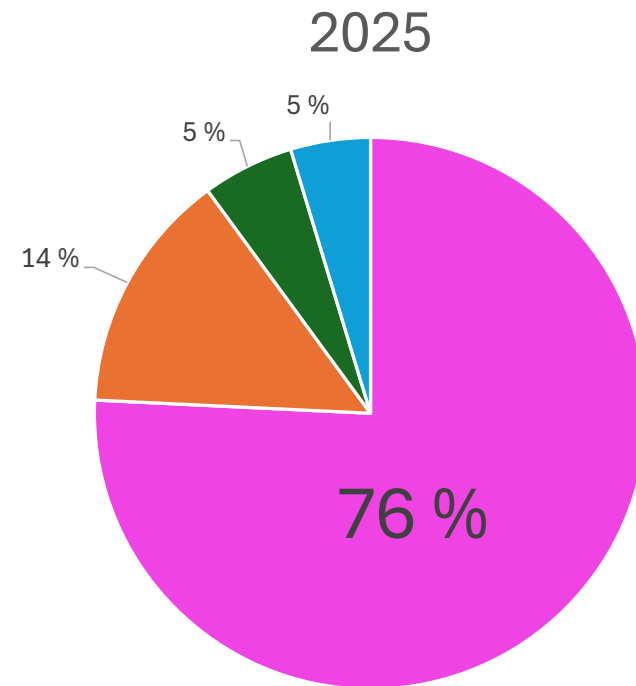
Elver med felle
Andel pikkellaks fanget vs observert oppstrøms fella

Pukkellaks vs. stedeagne arter i fellene:

■ Pukkellaks ■ Laks ■ Sjørørret ■ Sjørøye

■ Pukkellaks ■ Laks ■ Sjørørret ■ Sjørøye

Hva skjer videre?

- Den nasjonale kompetansegruppa evaluerer tiltakene og annen ny kunnskap som grunnlag for råd om tiltak i 2027.
- Dette inkluderer vurdering av forsøk i 2025 med uttak i sjøen.
- Gruppa vil se på vannføringssituasjonen i 2025. NVE bidrar med å analysere hvor vanlig eller uvanlig vannføringen var.
- Gruppa vil diskutere om KI-løsningene er modne for implementering, eller om det trengs mer utviklingsarbeid først.

Stor takk til alle
som bidrar i
tiltakene!

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Facebook [statsforvalterentromsogfinnmark](https://www.facebook.com/statsforvalterentromsogfinnmark)
Nettside statsforvalteren.no/troms-finnmark